

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

Κυριακή τοῦ Θωμᾶ.

(Ἰωάν. 20, 19—31.).

Οὐδεὶς πρέπει ν' ἀμφιβάλλῃ περὶ τοῦ ὅτι ὁ Χριστὸς ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν. Ὅποίαν χαρὰν, ὅποια διδάγματα καὶ ὅποιας ἐλπίδας ἐμβάλλει εἰς τὴν ψυχὴν μας ἡ βεβαίωσις περὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ.

«Σήμερον ἔαρ μυρίζει, καὶ καινὴ κτίσις χορεύει. Σήμερον αἶρονται κλεῖθρα θυρῶν καὶ τῆς ἀπιστίας, Θωμᾶ τοῦ φίλου βοῶντος: ὁ Κύριος καὶ Θεός μου!». Μὲ τοιαύτας λέξεις ψάλλει τὴν χαρὰν τῆς σημερινῆς Κυριακῆς τοῦ Ἀντίπασχα ἡ ἁγία Μήτηρ ἡμῶν Ἐκκλησία. Καὶ εἰς τὰς λέξεις ταύτας τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ᾠσματος ἐμπερικλείεται ὅλη ἡ ἀνέκφραστος χαρὰ τῆς χριστιανικῆς καρδίας διὰ τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ. Εἰς τὸ σύντομον τοῦτο ᾠσμα ἀπεικονίζεται πιστῶς ὅλη ἡ ἰδιαιτέρα χάρις τῶν πασχαλινῶν ἡμερῶν: «**Ἀναστάσεως ἡμέρα, λαμπρυνθῶμεν λαοί, Πάσχα, Κυρίου Πάσχα**» ψάλλει ἐπίσης ἐν ἐκστάσει χαρᾶς, ὡς εἰς ἄνθρωπος, ἡ χριστιανικὴ Ἐκκλησία κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας. Διότι ποία χαρὰ εἶνε μεγαλειτέρα τῆς χαρᾶς διὰ τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ; Ποῖον συμβὰν εἰς τὸν κόσμον εἶνε μεγαλείτερον αὐτῆς; Ποῖον θαῦμα ἐξ ὅλων τῶν θαυμάτων τοῦ Χριστοῦ δύναται νὰ συγκριθῇ πρὸς αὐτήν; Καὶ ποία παρηγορία διὰ τὰ δεινὰ καὶ τὰς λύπας τοῦ θανάτου ὑπάρχει μεγαλειτέρα τῆς παρηγορίας ταύτης; Διὰ τοῦτο — καὶ πρέπει πολὺ νὰ τὸ προσέξωμεν — κανὲν ἄλλο θαῦμα αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς δὲν ἠθέλησε τόσον νὰ βεβαιώσῃ, ὅσον τὸ θαῦμα τῆς ἐκ νεκρῶν Ἀναστάσεώς του. Διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὴν βεβαίωσίν του ἀφιέρωσε σαράντα ὁλοκλήρους ἡμέρας! Καὶ ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν ὄχι μόνον εἰς ἓνα ἢ δύο ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἀλλ' εἰς ὅλους ἀνεξαιρέτως, καὶ ὄχι μόνον μίαν ἢ δύο φορές, ἀλλὰ πολλάκις καὶ εἰς πολλὰ μέρη καὶ

κατὰ διαφόρους τρόπους. Καὶ πρὶν, ἢ ἴδωμεν, πῶς περιγράφει δύο τοιαύ-
 τας ἐμφανίσεις τοῦ Ἰησοῦ εἰς τοὺς μαθητάς του μετὰ τὴν Ἀνάστασιν τὸ
 σήμερον ἀναγινωσκόμενον ἱερὸν Εὐαγγέλιον θεωροῦμεν κατάλληλον τὴν
 εὐκαιρίαν, ὅπως ἀπαριθμήσωμεν τὰς ἐμφανίσεις ἐκείνας τοῦ Ἰησοῦ μετὰ
 τὴν Ἀνάστασιν, τὰς ὁποίας εὐρίσκομεν εἰς διάφορα μέρη τοῦ Εὐαγγελίου
 ὀνομαστικῶς ἀναφερομένας. Αὗται εἶνε: Πρώτη, ἢ εἰς Μαρίαν τὴν Μαγδαληνὴν,
 πλησίον τοῦ τάφου τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸν κήπον, ὅπου ἦτο τὸ μνῆμα αὐτοῦ.
 — 2] Ἡ εἰς Μαρίαν τὴν Μαγδαληνὴν μετὰ καὶ τῶν ἄλλων γυναικῶν, τὰς
 ὁποίας συναντήσας ὁ Ἰησοῦς τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς Ἀναστάσεώς του
 προσεφώνησε διὰ τοῦ «**χαίρετε!**». — 3] Ἡ εἰς τὸν ἀπόστολον Πέτρον, περὶ
 τῆς ὁποίας μαρτυροῦσιν ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος.
 — 4] Ἡ εἰς τοὺς δύο μαθητάς τοῦ Χριστοῦ, οἱ ὁποῖοι μετέβαινον τὴν ἡμέ-
 ραν τῆς Ἀναστάσεώς του εἰς Ἑμμαούς, ὅπως περιγράφει ὁ εὐαγγελιστὴς
 Λουκᾶς. — 5] Ἡ εἰς ὅλους ὁμοῦ τοὺς ἀποστόλους πλὴν τοῦ Θωμᾶ. — 6] Ἡ
 εἰς τοὺς αὐτοὺς ἀποστόλους, παρόντος καὶ τοῦ Θωμᾶ, ὅπως περιγράφει ἰδίᾳ
 ὁ σήμερον ἀναγινωσκόμενος Ἰωάννης. — 7] Ἡ εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Τιβε-
 ριάδος ἢ τὴν λίμνην Γεννησαρέτ, εἰς τὴν ὠραίαν παραλίαν τῆς ὁποίας συ-
 νεκάθισε καὶ συνέφαγε μετὰ τῶν μαθητῶν. — 8] Ἡ «**εἰς τὴν Γαλιλαίαν,**
εἰς τὸ ὄρος, οὗ ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς» ὡς λέγει ὁ εὐαγγελιστὴς
 Ματθαῖος (28, — 16). — 9] Ἡ εἰς πεντακοσίους καὶ πλέον χριστιανοὺς συγ-
 χρόνως («**Ἐπὶ πέντακοσίους ἀδελφοὺς ἐφάπαξ**»), ὡς περὶ τούτου μαρ-
 τυρεῖ ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Κορινθίους πρώτῃ ἐπιστολῇ αὐτοῦ.
 — 10] Ἡ εἰς τὸν ἀπόστολον Ἰάκωβον, ὅπως ὁ αὐτὸς ἀπόστολος Παῦλος
 μαρτυρεῖ, λέγων «**ἔπειτα ὤφθη Ἰακώβῳ**». — 11] Ἡ εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἑλαιῶν
 κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς εἰς οὐρανοὺς Ἀναλήψεως τοῦ Ἰησοῦ καὶ 12] Ἡ εἰς
 τὸν ἀπόστολον Παῦλον ἰδιαιτέρα ἐμφάνις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν
 δρόμον, ὁ ὁποῖος φέρει ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Δαμάσκον. Ἡ ἐμφάνις αὕτη
 τοῦ ἀναστάντος Χριστοῦ μετέβαλε τὸν Παῦλον ἀπὸ διώκτου τοῦ Χριστοῦ
 εἰς μέγαν κήρυκα καὶ ἀπόστολον αὐτοῦ, ὁ ἴδιος δὲ ἀπόστολος Παῦλος πολ-
 λάκις περιέγραψεν αὐτήν, καὶ μαρτυρεῖ, ὅτι αὕτη δὲν ἦτο οὔτε ἡ μόνη οὔτε

ἡ τελευταία ἐμφάνις εἰς αὐτὸν τοῦ ἀναστάντος Χριστοῦ. Ἄλλ' ἔλθωμεν τὰς ἐν τῇ σημερινῇ Εὐαγγελίῳ περιγραφομένας δύο ἐμφανίσεις τοῦ Ἰησοῦ καὶ προσπαθήσωμεν νὰ ἐντυπώσωμεν ζωηρῶς εἰς τὸν νοῦν μας τὰ ἐξ αὐτῶν ψυχοσωτήρια διδάγματα.

Ἦτο ἑσπέρας. Οἱ μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ εὐρίσκοντο τρίτην ἡμέραν ἀπὸ τῆς σταυρώσεώς του κλεισμένοι εἰς μίαν οἰκίαν τῶν Ἱεροσολύμων, εἰς τὴν αὐτὴν πιθανῶς, ὅπου ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐτέλεσε μετ' αὐτῶν τὸν μυστικὸν Δεῖπνον. Μόνη ὁμιλία των ἦσαν αἱ ζωηραὶ ἀναμνήσεις τοῦ βίου, τῆς διδασκαλίας καὶ τοῦ σταυρικοῦ θανάτου τοῦ Διδασκάλου των. Ὅλοι δὲ εἶχον ἓνα κοινὸν φόβον: Ἐφοβοῦντο, μήπως οἱ Ἰουδαῖοι συλλάβωσι καὶ θανατώσωσι καὶ αὐτούς. Διὰ τοῦτο καὶ δὲν ἐτόλμων νὰ ἐξέλθωσιν. Ἡ ἀπελπισία καὶ ἀπογοήτευσίς τοὺς εἶχον κυριεύσῃ. Καὶ τόσον, ὥστε, ὅταν τὴν πρωτὴν τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἦλθον Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ αἱ ἄλλαι γυναῖκες, ὡς καὶ ὕστερον οἱ δύο ἐξ Ἑμμαοῦς—καὶ ἔλεγον, ὅτι ἀνέστη ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ ὅτι εἶδον αὐτόν, αὐτοὶ δὲν ᾔθελον μὲ κανένα τρόπον νὰ τὸ πιστεύσωσι. Καὶ τοῦτο, διότι ἦσαν ἀκόμη ὑπὸ τὸ κράτος τῶν κοσμικῶν καὶ γηγένων περὶ ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ καὶ βασιλείας αὐτοῦ παραστάσεων καὶ ἰδεῶν: Ἐφαντάζοντο, ὅτι, ἂν ὁ Χριστὸς ἀνίστατο ἐκ νεκρῶν, θὰ ἐξωλόθρευε πρῶτον τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ, καὶ δεύτερον θὰ ἱδρυε βασιλείαν κοσμικὴν καὶ ἐπίγειον. Διὰ τοῦτο καὶ ἅμα ὡς εἶδον αὐτὸν νὰ παρουσιασθῇ χωρὶς κανένα θόρυβον εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου αὐτοὶ εὐρίσκοντο, ἐνῶ μάλιστα ὅλαι αἱ θύραι ἦσαν κλεισταί, ἐταράχθησαν. Ἐνόμισαν, ὅτι βλέπουν φάντασμα! Μόλις ἡ εἰρηνικὴ του φωνὴ «Εἰρήνη ὑμῖν», τοὺς καθυσύχασεν ὀλίγον. Ἐδειξεν ἔπειτα εἰς αὐτοὺς τὰς πληγὰς τῶν χειρῶν, τῶν ποδῶν καὶ τῆς πλευρᾶς του, ἐζήτησε καὶ ἔφαγεν ὀψάριον καὶ μέλι, ἵνα ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τοῦ νοῦ των πάντα φόβον καὶ βεβαιώσῃ αὐτούς, ὅτι εἶνε ὁ ἴδιος. Ἐξ ἄλλου ἡ μεγάλη χαρὰ τῶν μαθητῶν δὲν ἄφινεν αὐτοὺς ἀμέσως νὰ πιστεύσωσιν εἰς μίαν τόσον ὑπερβολικὴν εὐτυχίαν καὶ εἰς ἓν τόσον μέγα θαῦμα. Ὅποια πραγματικῶς ἀνέκφραστος χαρὰ καὶ εὐτυχία! Τότε δὲ

δίδει ὁ Χριστὸς ἐπισήμως εἰς τοὺς μαθητάς του τὴν ἀποστολικὴν ἐξουσίαν λέγων: **«Καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ πατήρ, καὶ γὼ πέμπω ὑμᾶς, κλπ.»**

Ὅτι συνέβη εἰς ὅλους τοὺς ἀποστόλους ὁμοῦ, τοῦτο συνέβη ἰδιαίτε-
ρως εἰς τὸν ἀπόστολον Θωμᾶν, τὸν λεγόμενον Δίδυμον, ὁ ὁποῖος κατὰ θείαν
βεβαίως οἰκονομίαν ἔλειπε τὴν ἐσπέραν ἐκείνην. Αὐτὸς δὲν ἤθελε νὰ πι-
στεύσῃ εἰς τοὺς λόγους τῶν ἄλλων ἀποστόλων περὶ ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ
Χριστοῦ. Ἦθελε νὰ ψηλαφήσῃ μὲ τὰς ἰδίας χεῖράς του καὶ τότε νὰ πι-
στεύσῃ. Τὸ μάθημα ὅμως, τὸ ὁποῖον ἐδόθη εἰς αὐτόν μετὰ ὀκτῶ ἡμέρας,
ἐδόθη πρὸς διδασκαλίαν ὅλων ὅσοι ἔχουσι παρομοίαν δυσπιστίαν. Εἰς τὴν
ὁμολογίαν τοῦ Θωμᾶ: **«Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου»** ὁ Ἰησοῦς ἀπαν-
τᾷ λέγων: «διότι με εἶδες, διὰ τοῦτο ἐπίστευσας εἰς τὴν ἀνάστασίν μου;
Μακάριοι ὅσοι ἐπίστευσαν εἰς αὐτὴν καὶ χωρὶς νὰ με ἴδωσι. **«Ὅτι ἐώρα-
κάς με πεπίστευκάς; Μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες».**

Ἐκ τούτων δ' ὅλων συμπεραίνομεν ἡμεῖς ἀκόμῃ καὶ τὰ ἀκόλουθα:

α'] Ὅτι ὁ καθαρὸς τὴν καρδίαν ἄνθρωπος δὲν δύναται παρὰ νὰ δεχθῇ
προθύμως τὴν μαρτυρίαν τῶν ἀποστόλων περὶ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χρι-
στοῦ. Καὶ τὸ περιστατικὸν τοῦ ἀποστόλου Θωμᾶ ταύτην κυρίως τὴν ἀλή-
θειαν σκοπεῖ νὰ μᾶς διδάξῃ: **«μὴ γίνου ἄπιστος, ἀλλὰ πιστός».** Ὅταν
τις πιστεύῃ μόνον εἰς ὅ,τι ψηλαφᾷ, τότε τὸ τοιοῦτο δὲν εἶνε πλέον πίστις,
τότε ἡ πίστις του χάνει πολὺ τῆς ἀξίας αὐτῆς. Καὶ

β'] Ὅτι οὐδὲν γλυκύτερον καὶ παρηγορητικώτερον διὰ τὸν ἄνθρωπον
τῆς πίστεως εἰς τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ. Αὕτη τὸν βεβαιώνει, ὅτι θὰ
ἔδῃ μίαν ἡμέραν τὰ φίλα πρόσωπα, τὰ ὁποῖα ὁ θάνατος τὸν ἐστέρησε. Τί
τούτου γλυκύτερον; **Τῷ δόντι λοιπὸν ἡμῖν τὴν χάριν ταύτην Κυρίῳ
Ἰησοῦ Χριστῷ δόξα, τιμὴ καὶ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν!**

21 Ἀπριλίου 1902.

(Ἐκ τῆς συντάξεως τῆς «Ἐκκλ. Ἀληθείας»)

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ.

Наукова бібліотека
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ
імені І. І. Мечникова

02/09/25

902582

НБ ОНУ